

ФОРМУВАННЯ УМІНЬ ТА НАВИЧОК НАУКОВОГО ПЕРЕКЛАДУ ПРИ ВИВЧЕННІ СТУДЕНТАМИ КУРСУ «УКРАЇНСЬКА ДІЛОВА МОВА»

В.Г.Юфименко

У багатьох областях України науковці перебувають у переважно російськомовному оточенні, а це позначається на оволодінні рідною мовою. Паралельне функціонування двох мов створює передумови для інтерференції, яка охоплює всі мовні рівні. Науковці часто переносять елементи російської мови в українську, бо наявність в обох мовах спільнослов'янської та східнослов'янської лексики породжує ілюзію однаковості словникового складу. Вільне ж володіння обома мовами залежить від того, наскільки свідомо диференціюють вони схожі мовні явища. Створення автономних мовних динамічних стереотипів можливе лише при систематичному зіставленні. Одним із видів зіставлення мов є переклад. Переклад — це свідоме порівняння двох мовних систем. Чим більше студенти порівнюватимуть різні форми та мовні засоби, тим уважнішими вони ставитимуться до норм обох мов. «Переклад — це специфічна форма активності, в основі якої лежить установка, що може привести в дію поперемінно або одночасно будь-які мовні засоби, які знаходяться в розпорядженні суб'єкта відповідно до завдань, що стоять перед ним». [1] Тож, чим частіше на заняттях української мови застосовуватиметься переклад, тим вільніше переходитимуть науковці з однієї мови на іншу, тим глибше вони знатимуть обидві мови. Саме під час роботи над перекладами студенти постійно переконуються у відсутності відповідностей між одиницями та структурними формами різних мов. У науковій сфері зараз частіше використовується переклад з російської мови на українську. Щодо використання цього типу перекладу вчені наводять два докази: по-перше, перекладаючи, студенти змушені шукати засоби для адекватної передачі думки; по-друге, у процесі перекладу їх увага звертається на подібне і відмінне у двох мовах.[2] Крім того, переклад неможливий без застосування двомовного російсько-

українського словника. Це спрямоване на збагачення» словникового запасу та на корекцію орфографічних навичок.

Основні труднощі, які виникають при перекладі та анкетуванні наукового медичного тексту, на які доцільно звертати особливу увагу:

- переклад дієприкметників, дієприслівників та їх зворотів (режущиеся зубы — зуби, які прорізаються);
- уживання слова у невластивому йому значенні;
- помилки у вживанні граматичних форм українських слів (сыпь — сип);
- помилки у словотворенні;
- правопис прийменникових сполучень: є (отпуск по болезни — відпустка через хворобу);
- правопис іменників 2 відм. Р. в. одн. ч.р. (хвороба шлунку чи шлунка, постановка діагнозу чи діагноза);
- уживання в українському перекладі російських слів (лексичних русизмів).

Організована у такий спосіб робота, на нашу думку, допоможе студентам використовувати свої навички під час перекладу наукових медичних тестів.

Література

1. Лещенко Т. О. Про деякі аспекти виховання у студентів гуманності як однієї з провідних якостей професії лікаря / Т. О. Лещенко // Психолого-педагогічні і соціальні аспекти навчально-пізнавальної діяльності студентів : матеріали конф. – Полтава, 1994. – С. 43–44.
2. Лещенко Т. О. Роль української мови для покращення підготовки спеціалістів у медичному вузі (методичний аспект) / Т. О. Лещенко, В. Г. Юфименко // Організація викладання у відповідності до реформи вищої медичної освіти України : матеріали конф. – Полтава, 1995. – С. 47.